

Leto IX.
Št. 17
1. 9. 1965

Emajlirac

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE EMAJLIRANE POSODE

PRED MLADINSKO KONFERENCO

Kakor vsako leto, tako se tu di letos mladina pripravljala na svoj letni obračun — letno konferenco.

Na zadnji seji je komite pričel s pripravami na letno konferenco, ki bo predvidoma v sredini meseca septembra. Organizacijsko izvedbo konference je komite prepustil organizacijski komisiji, ki bo pripravila vse potrebno. Posebno mora priti do izraza v tem predkonferenčnem obdobju kadrovska komisija, ki bo imela precej težkih nalog. Ta komisija, ki bo okrepljena še z drugimi člani komiteja, bo morala pripraviti kadrovske sestave bodočega komiteja in organov konference. To nalogo bo komisija opravila do 1. septembra, nakar bo o predlaganih kandidatih razpravljala komite.

Letošnje poročilo bo obravnavalo predvsem to, kako je mladina sprejela novo organizacijo podjetja in gospodarsko reformo, ki sta med seboj tesno povezani. Vzporedno s tem bo poročilo obravnavalo še disciplino na delovnih mestih, mladino v samoupravnih organih, izobraževanje mladih, delo komiteja in obratnih aktivov ter še nekatere elemente mladinskega dela.

Ker bo poročilo, ki je v konceptu že napisano, obravnavalo delo mladinske organizacije kot celote v zadnji mandatni dobi, bodo v referatu nanizane smernice za nadaljnje delo, ki ne bo tako lahko ob novih gospodarskih ukrepih, mimo katerih mladinska organizacija prav gotov ne more.

V predkonferenčnem obdobju bodo morali mladinski aktivisti bolj zaživeti in se pripraviti na razprave na konferenci. Po mnenju komiteja morajo biti razprave na konferenci kratke, jedrnat in se ne smejo ponavljati. Da do tega ne bi prišlo se naj aktivisti temeljito pogovore na sestankih, kaj bodo razpravljali. Naša želja je, da bi na letošnji konferenci bila čim večja udeležba in čim več razprav, ki bi temeljito osvetlile napačne in uspehe mladinske organizacije, da se bo iz razprav jasno videla začrtana pot, po kateri bo šla mladinska organizacija v prihodnje.

F. B.

ZMANJŠANI STROŠKI POSLOVANJA

Na zadnji seji upravnega odbora, bila je v soboto in ponedeljek, so razpravljali o dopolnilnem predlogu za novo analitično oceno, o predlogu spremenjenega družbenega plana za letošnje leto, pri katerem gre za znižanje stroškov režije, investicijskega vzdrževanja in medobratnih uslug, o odprodaji odvečnih materialnih zalog, zvišanju cene toplemu in hladnemu obroku in drugem.

O čem je sklepal centralni delavski svet na III. rednem zasedanju

Tretje redno zasedanje centralnega delavskega sveta je bilo dne 13. avgusta. Ker dnevni red ta dan ni bil izčrpan, bi se moralo zasedanje nadaljevati v ponedeljek 16. avgusta. Ta dan pa se ni nadaljevalo, ker CDS ni bil sklepčen. Zasedanje je bilo šele 18. avgusta in je bilo zaključeno.

Čeprav je bil dnevni red zelo obširen, bi centralni delavski svet nedvomno prej končal svoje delo, če bi bili nekateri člani bolj disciplinirani in prišli na zasedanje ali pa se pravočasno opravičili. Kot bomo videli, je centralni delavski svet zavzel do tega dokaj ostro stališče.

Material za zasedanje je bil skrbno pripravljen in zelo obsežen, saj je obsegal kar 36 tipkanih strani. Prvi dan razprave se je nanašal v glavnem na predlog obračunskih postavk za ključna delovna mesta. Te

postavke sočasne. Potrjene so bile le obračunske postavke za nova delovna mesta, ki so nastala v zvezi s spremenjeno organizacijo. Takih delovnih mest je enajst.

ZOPET SPREMEMBE PRAVILNIKA O DELITVI OD

Doslej je bilo že mnogo sprememb in dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki je v veljavi od 1. januarja 1962. V glavnem so bile te spremembe nujne bodisi zaradi novih zakonskih predpisov, ali pa zaradi nastalih potreb v notranjem razvoju podjetja. Tokrat je CDS sklenil, da naj se izredni dopusti obračunavajo po tromesečnem povprečju, kar je za izračun bolj enostavno in bolj praktično. Spremenjen je tudi 161. člen pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Po tej spremembi pripada delavcem kot priznanje za stalnost pri delu 5 let pred osebno upokojitvijo povečanje osebnih dohodkov.

Dodatek za stalnost pri delu po tem členu se prične izplačevati delavcem na podlagi njihove izjave, da bodo po preteku petih let šli v pokoj bodisi na podlagi izpolnitve pogojev za polno osebno starostno pokoj (Nadaljevanje na 2. strani)

Centralni delavski svet na enem prejšnjih zasedanj (Foto: LT Emajl)

O ČEM JE SKLEPAL CENTRALNI DELAVSKI SVET NA III. REDNEM ZASEDANJU

(Nadaljevanje s 1. strani)
nino ali pogojev za predčasno osebno starostno pokojnino po veljavnih zakonitih določilih o pokojninskem zavarovanju.

Med starejšimi člani kolektiva, zlasti tistimi, ki delajo neposredno v proizvodnji, je bilo za to spremembo precej zanimanja in so jo že dalj časa pričakovali.

VISJA CENA ZA TOPLI OBROK

Doslej je stal topli obrok hrane 145 din, posameznik pa je plačal je 50 din. Spričo podražitve življenjskih potrebščin je CDS na predlog upravnega odbora sklenil, da oddobri zvišanje cene za topli obrok.

Sedaj plačamo samopostrežni restavraciji za vsak topel obrok 160 din od 26. maja 1965 dalje. Višina lastne udeležbe članov kolektiva ostane zaenkrat ista, razlika pa se krije iz centralnega sklada osebnih dohodkov.

Glede nadaljnje podražitve živil pa bo prišlo po vsej verjetnosti še do zvišanja stroškov za topli obrok, kakor tudi za mrzli obrok hrane, ki ga prejemo za malico.

NAŠE GOSPODARSTVO V PRVEM POLLETJU 1965

Centralni delavski svet je obravnaval in potrdil poročilo o finančnem stanju podjetja v prvem polletju 1965. Iz tega poročila je razvidno, da smo imeli v tem času izredne težave zaradi ukinjive kratkoročnega kreditiranja predvsem za uvoz. Odvzeta nam je bila precejšnja vsota kreditov. Začasno pa so bili ukinjeni tudi blagovni krediti. Glede na formiranje stalnih obratnih sredstev, ki so bila potrebna, je bilo nujno ustaviti nadaljnje trošenje investicijskih sredstev.

Pri razdelitvi čistega dohodka za prvo polletje 1965 je bilo izločeno 93 % za osebne dohodke, za bruto sklade pa je na razpolago samo 7 % čistega dohodka. Tako dosežen čisti dohodek nam ne bi zadoščal za pokritje raznih anuitetnih obveznosti, ki zapadejo leta 1966, če si ne bomo prizadevali ustvariti čimvečji dohodek z večjo rentabilnostjo dela.

Osebnih dohodki so v primerjavi z istim obdobjem v letu 1964 porasli za 31 %. Seveda je treba pri tem upoštevati tudi znaten porast cen življenjskih potrebščin.

Prvo polletje 1965 je sicer za ključno s pozitivnim finančnim rezultatom, kar pa ni zadovoljivo z ozirom na obveznosti, ki jih imamo na račun anuitet. Dejstvo je, da smo prodajali

naše proizvode po nespremenjenih cenah in da so naše prodajne cene pri mnogih proizvodih že istovetne z lastno ceno. To nam narekuje, da moramo povečati proizvodnjo rentabilnih proizvodov in da uvedemo vsestransko varčevanje pri vseh stroških, da omogočimo znižanje lastne cene in da izkoristimo vse razpoložljive zmogljivosti v proizvodnji v večji meri kot v prvem polletju.

Za izboljšanje finančnega rezultata podjetja je nujno potrebno znižati obseg nedovršene proizvodnje in terjatev, s čimer nam bo na razpolago več denarnih sredstev za nabavo nujno potrebnega materiala. Preiti bomo morali tudi na normalnejše finančne odnose z našimi dobavitelji.

Po gospodarski reformi, ki jo sprovajamo v drugem polletju 1965, mora biti naše gospodarstvo usmerjeno v to, da podjetje proizvaja samo tisto, kar zahteva tržišče ter da troši samo toliko, kolikor dopuščajo obstoječa finančna sredstva, s katerimi razpolagamo.

Ko je centralni delavski svet potrdil finančno poročilo za prvo polletje 1965 je pod posebno točko dnevnega reda obravnaval tudi smernice za boljše gospodarjenje, ki jih objavljamo v tej številki na drugem mestu.

ANALITIČNA OCENA DELOVNIH MEST

Člani centralnega delavskega sveta so bili seznanjeni s pripravami za izvedbo nove analitične ocene obstoječih delovnih mest. Te priprave so že v teku.

Do 15. septembra 1965 mora biti izvedena sistematizacija delovnih mest po posameznih delovnih enotah. Sistematizacija delovnih mest obsega naslednje podatke: naziv delovne enote, naziv delovnega mesta, strokovna kvalifikacija za opravljanje dela na delovnem mestu in število zaposlenih na delovnem mestu.

Za izvedbo sistematizacije delovnih mest so bile imenovane skupine delavcev. Tako bo izvršila sistematizacijo delovnih mest v pripravi proizvodnje, službi tehnične kontrole in v obratih naslednja skupina delavcev: Ludvik Pavčič, kot vodja skupine, Vinko Zotl, Franc Medved, Franc Vrabič, Mirko Doberšek in Erna Žagar, kot zapisnikar.

Za sistematizacijo delovnih mest v vodstvu podjetja, štabnih službah, splošni službi, kadrovske službi, finančni in računovodski službi, prodaji in zunanji trgovini ter ostalih delovnih enotah, je zadolžena

skupina delavcev, ki jo sestavljajo: Mišan Zupanek, kot vodja skupine, Jože Turnšek, Peter Videnšek, Danilo Iršič in Milena Gaber, kot zapisnikar.

Ti dve skupini delavcev imajo zelo odgovorno nalogo, da zelo objektivno določijo potrebno število delovnih mest in število zaposlenih na teh delovnih mestih. To bodo ti dve skupini lahko izvršili s pravilnim sodelovanjem ostalih delavcev, zlasti pa delavcev na vodilnih delovnih mestih, saj gre za pravilno in točno delitev dela, izpeljano na podlagi pravilnika o notranji organizaciji podjetja. Potrebno bo združiti dela različnih delovnih mest zlasti tam, kjer se pojavlja dvotirnost, ki jo je treba odpraviti. Združitev del, ki se opravljajo na različnih delovnih mestih — zlasti sorodnih — je pogoj za zmanjšanje števila zaposlenih v administraciji in drugih režijskih delih. Upoštevati je treba, da naj vsak opravi določeno količino dela na svojem delovnem mestu. Ta količina dela pa mu mora biti čimbolj točno odmerjena.

Sedanja analitična ocena delovnih mest je bila narejena leta 1961 in je v veljavi od 1. januarja 1962. Po tedanji delitvi dela so bili izvršeni opisi dela na posameznih delovnih mestih. Ti so bili podlaga sedaj veljavni analitični opisi delovnih mest. Zaradi primerjave, kaj se je na posameznih delovnih mestih v strukturi dela spremenilo mora kadrovska služba zbrati vse stare opise delovnih mest. Ti opisi pa ne morejo biti dejanska podlaga za nov opis dela na delovnem mestu, temveč so lahko le pripomoček v primerjavi s spremembami strukture dela na posameznem delovnem mestu razen v primerih, kjer se struktura dela ni nič spremenila.

Za analitsko oceno delovnih mest je potreben skrbno izdelan sistem, po katerem se izvrši ta ocena. Tak sistem analitske ocene delovnih mest mora potrditi upravni odbor. Doslej so bila že izvršena razna posvetoovanja glede takega sistema, pri katerih so bili navzoči glavni direktor, predstavniki organov upravljanja in družbeno političnih organizacij ter predstavniki Zavoda SRS za produktivnost dela.

Preden se izvrši skrbna in pravilna analitična ocena delovnih mest je potrebno, da se prej izvrši opis dela na vseh delovnih mestih. Zato so bile za izvedbo opisa dela na posameznih delovnih mestih imenovane skupine delavcev, ki bodo to izvršile po obratih, sektorjih in

službah na podlagi sistematizacije delovnih mest.

Uskladitev opisov delovnih mest z notranjo organizacijo podjetja naj bi izvršila organizacijska služba ob sodelovanju svetovalcev in skupine delavcev, ki je izdelala osnutek pravilnika o notranji organizaciji podjetja. Tako sodelovanje je nujno potrebno, da ne pride do navskrižja pri odgovornosti in pristojnosti posameznih delovnih mest v delovni enoti in posameznimi delovnimi enotami.

K vsem pripravam naj še pri pomnimo, da mora biti analitska ocena čimbolj objektivna in se mora nanašati samo na oceno dela na določenem delovnem mestu in nikakor ne na osebo, ki dela na delovnem mestu.

NOV NAZIV PODJETJA

Po svoječasnem sklepu centralnega delavskega sveta je bila določena žirija z nalogo, da izvrši razpis za spremembo imena naše tovarne. Ta razpis je bil in je žirija prejela 326 predlogov izmed katerih je izbrala tri najboljše in o tem poročala na zadnjem zasedanju centralnega delavskega sveta. Ti izbrani predlogi za ime tovarne so naslednji:

EMO — emajlirnica, metalna industrija in orodjarna;
CEKO — celjski kombinat kovinskih in kemičnih izdelkov;
KOPIN — kovinsko predelovalna industrija.

Centralni delavski svet se je odločil, naj bo novo ime naše tovarne EMO — emajlirnica, metalna industrija in orodjarna. Tako se bo začela imenovati naša tovarna s 1. januarjem 1966.

Predlagatelji so dobili tudi razpisane nagrade in to: za naziv EMO 300.000 din, za naziv CEKO 200.000 din in za naziv KOPIN 100.000 din.

NAJPREJ POMESTI PRED SVOJIM PRAGOM

Zaradi mnogih neopravičenih izostankov nekaterih članov centralnega delavskega sveta je ta zavzel ostro stališče, da morajo biti predvsem disciplinirani člani organov upravljanja, šele nato lahko zahtevamo disciplino ostalih članov kolektiva. Sklenjeno je bilo, da se odslej imena tistih članov centralnega delavskega sveta, ki neopravičeno izostanejo od zasedanja, objavijo v našem glasilu. Danes objavljamo imena tistih, ki so neopravičeno izostali na zasedanju dne 16. 8. 1965, zaradi česar je moralo biti zasedanje preloženo in imena tistih, (Nadaljevanje na 4. strani)

CDS POSREDUJE KOLEKTIVU SKLEPE IN SMERNICE

potrjena znova na 3. zasedanju centralnega delavskega sveta

1. Z namenom izboljšati organizacijo proizvodnje in funkcionalnost služb, je CDS dne 28. 5. 1965 sprejel pravilnik o notranji organizaciji podjetja.

Z novo organizacijo je dan poudarek novo formiranim proizvodnim obratom in službam. Posebno še novi organizaciji v orodjarni, kjer je pospešiti lansiranje dela po novih tehnoloških postopkih.

2. Za izrabo kapacitet in delovnega časa je izboljšati tehnično pripravo, vodstva obratov pa morajo točno upoštevati predpise normiranih proizvodnih postopkov in kvalitete.

3. Organizirati je tehniško kontrolo tako, da bo s svojo dejavnostjo pripomogla h kvalitetnemu dvigu proizvodov z obstoječim številom zaposlenih.

4. Mobilizirati vse notranje rezerve v materialu in delovnem času.

5. V najkrajšem času je treba uskladiti vse pravilnike, ki urejajo upravljanje podjetja, poudarek pa dati pravilniku o delitvi osebnega dohodka, ki je z ozirom na neštete spremembe že skoraj nerazumljiv.

V pravilniku o delitvi OD določiti kriterije za nagrajevanje po delu administrativnega in strokovnega kadra.

6. Zaradi pomanjkanja virov obratnih sredstev je potrebno zalogo materiala in nedovršene proizvodnje hitreje obračati. Tehnična priprava naj naroča terminsko material, vodi evidenco lansiranja proizvodnje in terminsko službo.

Glede reprodukcije materiala in materiala za vzdrževanje je potrebno pregledati asortiman, ki je na zalogi ter odprodati ves nepotreben material.

Izterjevalna služba naj se striktno drži predpisov rokov plačil izdanih faktur. Prodajna služba naj pri sklepanju pogodb upošteva navodila in sklepa pogodbe samo s tistimi odjemalci, ki imajo kritje ali v kreditih ali v predplačilih oziroma, ki so znani kot redni plačniki. Ker bo verjetno iz bančnih virov težko dobiti kredite, je potrebno iskati poti in način kreditiranja na drug način.

Iz zaključnega računa za leto 1964 je razvidno, da so bile mesečne inventure nedovršene proizvodnje površno izvršene. Tem je v letu 1965 posvetiti vso skrb s strani

vodstva obratov, računovodstva in službe programiranja.

7. Ker so v primerjavi z letom 1963 vloženi stroški za režijo in proizvodnjo močno porasli, je potrebno v letu 1965 uvesti na vseh področjih štednjo. Stediti pa je tudi pri najmanjših, skoraj že nepomembnih izdatkih, ki pa kažejo med letom ogromno odstopanje. Izbiri izvajalcev del in uslug je potrebno posvetiti s strani službe oziroma naročnikov vso pozornost.

8. Posvetiti večjo pozornost sistematičnemu vzdrževanju osnovnih sredstev ter racionalnemu koriščenju predvidenih sredstev za vzdrževanje. Pri tem je potrebno urediti način obračuna EE.

Treba je poostriži kontrolo pri izvajanju medobratnih del, ki so predvidena do 20.000 din oz. 16 delovnih ur, ter točno planirati vsa ostala dela iz investicijskega vzdrževanja ki presegajo 20.000 din. Tu bi bilo potrebno normiranje s strani priprave dela. UO naj v določenem časovnem obdobju — npr. 3 mesecev — zahteva analizo izvajanja vzdrževalnih del in medobratnih uslug do in nad 20.000 din vrednosti.

9. Pri nadaljnjem investiranju dati prednost iztrošenim sredstvom za delo, odpravi ozkih grl, ne pa povečanju kapacitet, ki so v letu 1964 bile izkoriščene nekaj preko dve izmeni.

10. Sredstva, namenjena za HTV, je smotno razdeljevati in uporabo kontrolirati.

11. Takoj nadaljevati postopek za regulacijo cen emajlirane posode, da se prepreči nadaljnje trošenje ustvarjenega dohodka drugih grup za pokritje osebnih dohodkov in izgubo v tej grupi.

12. Forsirati proizvodnjo tistih grup, ki dajo največji dohodek.

Pri operativnih planih upoštevati z družbenim planom predvidene količine tako imenovane kvalitetne emajlirane posode (pastel, novum, elektro posoda).

Spremljati gibanje na tržišču o potrebah po proizvodih investicijske potrošnje (radiatorji, kotli, sanitarne naprave).

13. Obvezno izpolnjevanje proizvodnega programa z obstoječo delovno silo oz. zaradi naravne fluktuacije znižanim številom zaposlenih.

14. Planske naloge smo v letu 1964 presegli, potrebno je, da tudi v letu 1965 planske naloge še nadalje presegamo v vseh ekonomskih enotah in v skladu z razpisom priprave dela. Razpis pa naj bo v tesni povezavi s komercialo.

15. Izvozu v letu 1965 dati še večji poudarek glede rokovne in kvalitetne izvršitve posameznih naročil. Pri tem pa je potrebno, da izvažamo proizvode v večjih serijah in čimveč, najmanj pa v lanskoletnem odnosu na konvertibilna področja, to pa zato, ker je nabava prepotrebne re-produkcijskega materiala odvisna od izpolnjevanja naših izvoznih nalog. Kvaliteta naših proizvodov mora biti taka, da ni razlike med blagom, ki ga izvažamo in blagom, ki ga prodajamo na domačem trgu.

Nabavna služba — doma in iz izvoza — mora nabavljati kvalitetni material ob najugodnejših pogojih, vezati dobavitelje terminsko in po možnosti se vezati na stalne dobavitelje.

16. Osvajanju novih proizvodov in izboljšanje obstoječih proizvodov moramo v letu 1965 posvetiti čim več pozornosti ter pri tem zahtevali vso odgovornost od oseb, ki so za osvajanje nove proizvodnje bodisi v obratu ali drugih strokovnih službah odgovorne.

17. Pripraviti možnost zamenjave proizvodnje investicijske potrošnje za proizvodnjo široke potrošnje.

18. Zadolžiti inštitut za iskanje možnosti enkratnega nanosa.

19. Mesečno poročanje inštituta o njegovem poslovanju in doseženih uspehih.

20. Višina osebnega dohodka v letu 1965 naj se prilagaja po možnosti višini porasta življenjskih stroškov. Če to dovoljujejo finančni pokazatelji. Nikakor pa ne moremo povišanje OD vršiti na račun že tako pičilih skladov, ki komaj pokrivajo anuitete.

Nadaljnji dvig OD je možen ob povečani proizvodnji samo z manjšim številom zaposlenih, kar predvidevamo lahko samo tako, da bo na vsakem posameznem delovnem mestu zaposlena oseba, ki je stoodstotno sposobna opravljati predpisano delo.

21. Na podlagi UO se preide na revizijo celotne doseda

(Konec na 4. strani)

KOMENTAR

ANALITIČNA OCENA NI VSE

Z današnjim dnevom startamo s pripravami na novo analitično oceno. Nekatera dela so delno že opravljena v okviru predpriprav, z današnjim dnevom pa prične delovati enajstčlanski tim, ki bo v tesnem sodelovanju z Zavodom SRS za produktivnost dela nosil največje breme in odgovornost za realno analitično oceno.

Poudariti velja, da člani našega kolektiva privedajo vse preveliko pomembnost analitični oceni. Mislijo celo, da samo analitična ocena more čez noč popraviti celoten sistem delitve dohodka in nagrajevanja po delu. Temu pa ni povsem tako. Vzporedno s timom, ki bo pripravljaval novo analitično oceno — in ta je element pravilnika o delitvi osebnega dohodka — bo imenovano še posebno telo, ki bo do konca tega leta izdelalo spremenjen pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, dopolnjen z vsemi korekturami, katere smo pri starem pogrešali. Mimo pravilnika o delitvi osebnih dohodkov bo veljalo spremeniti in dopolniti tudi pravilnik o normah in ne nazadnje — pravilnik o tehniških izboljšavah.

Sedanji sistem delitve dohodka odmerja analitični oceni le 44 odstotkov našega dohodka. Vse drugo prisojajo tako imenovanemu variabilnemu delu, ki je odmerjen z določili izven analitične ocene.

Vendar zastran omenjenih dejstev ne gre podcenjevati dela na analitični oceni in analitično oceno nasploh. Tim, strokovne službe in Zavod SRS za produktivnost dela imajo opraviti odgovorno in zahtevno delo, saj si obetamo od nove analitične ocene realnejših razmerij med posameznimi osnovami. Mimo tega pa lahko pričakujemo, da bo odstotek, ki ga bo določala nova analitična ocena v našem celotnem osebnem dohodku, v prihodnje večji.

Nova analitična ocena torej ne bo spremenila celotnega sistema delitve, marveč bo zdrav temelj sistema.

POPRAVEK

V 16. številko Emajlirca sta se vrnili dve neljubi napaki. Na prvi strani je naveden napačen podatek o povprečnem zvišanju cen reprodukcijskemu materialu, ki bi moral glasiti 39,42 odstotka, medtem ko smo v sestavku Ob robu napačno pisali, da se tovarišem ob imenovanju za višje svetovalce ni nihče zahvalil in izrekel priznanje.

O ČEM JE SKLEPAL CDS

(Nadaljevanje z 2. strani)

ki so izostali neopravičeno dne 18. 8. 1965, ko se je zasedanje nadaljevalo; Neopravičeni dne 16. 8. 1965 so: Jože Vajdetič, Jože Juteršek in Rudi Slokar iz emajlirnice, Ervin Belak iz radiatorskega oddelka, Franjo Hrovat iz pocinkovalnice, Jože Koštomaj iz predelovalnice kovi, Jože Krelb iz radiatorskega oddelka, Ivan Lukman iz topilnice in Silva Vrečar iz dekor oddelka.

Neopravičeni dne 18. 8. 1965 so: Jože Centrih, Franc Klokočevnik, Cvetka Lipičnik in Rudi Slokar.

Na zadnjem zasedanju centralnega delavskega sveta je bilo sklenjeno, da se predlaga tiste člane CDS, ki bodo od 3. rednega zasedanja dalje izostali trikrat neopravičeno, za odpoklic njihovi volilni enoti. Upajmo, da tega ne bo treba, ker bodo člani CDS uvideli, da morajo v redu izvrševati svoje poslanstvo, ki jim je bilo zaupa-

no ob njihovi izvolitvi.

Centralni delavski svet je na zadnjem zasedanju sklenil, da predlaga pristojni volilni enoti odpoklic člana CDS Jožefa Vajdetiča, dipl. ing., ker je dne 16. 8. 1965 prišel na zasedanje, oddal vabilo in brez opravičila odšel z zasedanja še preden se je začelo. Dne 18. 8. 1965 je prav tako prišel na zasedanje, oddal vabilo in brez opravičila zapustil zasedanje, preden je bilo zaključeno. Tako obnašanje člana CDS ni primerno, zato naj o odpoklicu odloča v skladu z zakonitimi predpisi njegova volilna enota.

ODDOBRENO ZVIŠANJE OSEBNIH DOHODKOV V SKLADU Z ZMOŽNOSTMI IN PRODUKTIVNOSTJO DELA

Že v zadnji številki našega glasila smo poročali, da je upravni odbor sklenil predlagati centralnemu delavskemu svetu zvišanje osebnih dohodkov v znesku 5.000 din mesečno zara-

di povišanja življenjskih stroškov. Ta znesek je akontacija na polnih 200 opravljenih in plačanih ur v mesecu. Centralni delavski svet je predlog upravnega odbora na zadnjem zasedanju potrdil in se ta začasna akontacija v višini 5.000 din zaenkrat izplača za mesec avgust in september, ko se izplačajo redne akontacije na osebne dohodke vsakega 26. v tekočem mesecu.

Če bo obračun poslovanja v tretjem tromesečju 1965 ob upoštevanju delitve dohodka podjetja na osebne dohodke in sklada v razmerju 90 : 10 v korist osebnih dohodkov potrdil, da je izplačevanječasne akontacije v višini 5.000 din dejansko pokrito, se izplačevanje akontacije nadaljuje.

Prizadevati si moramo, da bomo v drugem polletju 1965 dvignili produktivnost dela in ustvarili dober rezultat poslovanja podjetja, s tem pa zagotovili tudi primerne osebne dohodke.

(Nadaljevanje s 3. strani)
nje analitične ocene delovnih mest.

V letu 1965 je treba uskladiti delitev osebnih dohodkov ter odpraviti neskladja, ki so nastala z zastarelim pravilnikom o delitvi OD. Hkrati se pooblasti UO za imenovanje komisij in za nadaljnje odločitve v zvezi z izvajanjem analitične ocene.

22. Izobraževalni center naj organizira dodatno izobraževanje članov kolektiva v vseh smereh, posveti naj skrb izobraževanju članov kolektiva, ki imajo na svojih delovnih mestih neustrezno oz. pomanjkljivo izobrazbo. Stipendira naj se samo na višjih in visokih šolah.

23. Ker je v letu 1964 izredno poraslo število bolezenskih izostankov, je nujno posvetiti kolektivu več zdravstvenih vzgoje. Z ozirom na veliko število nezgod na poti na delo in z dela je potrebno tudi poučiti člane kolektiva o prometni vzgoji. Poostriji kontrolo in ugotoviti točne vzroke nezgod.

Praktična uporaba lakov sloni na lastnosti, da jih nanašamo v tekočem stanju in počasi prehajajo v trdo stanje.

Laki in barve so suspenzije fino dispergiranih trdnih delcev (pigmentov) v raztopljenem vezivu.

Po določenem času sušenja dobimo trd, elastičen neporozen in enakomeren film, ki se mora trdno oprijemati podlage.

Seveda pa so vse te lastnosti filma odvisne od kvalitete laka in načina sušenja.

Na sušenje laka vplivajo tri osnovne komponente: vezivo, pigment in topila.

Glavna naloga topil je, da nam dajo primerno viskozen lak za nanašanje na površino.

Množina in vrsta teh pa igra tako važno vlogo pri sušenju. Nosilec glavnih lastnosti premaza je vsekakor vezivo.

Poznamo mnogo vrst veziv, ki imajo sicer različne lastnosti, vendar pripadajo isti skupini kemijskih spojin, makromolekularnim snovem.

Glede na vezivo ločimo dve vrsti lakov. V prvi vrsti se kemijska struktura substance pri sušenju ne spreminja, medtem ko se v drugi vrsti lakov razlikuje kemijska narava (laka) veziva v stanju nanašanja od strukture samega filma.

Proces sušenja se vrši na osnovi:

1. oksidacije in polimerizacije oljnih komponent, to je na osnovi kem. reakcij;
2. izparevanja topil;
3. atobcije podlaga pri prozornih predmetih;
4. termično utrjevanje filma.

Laki, pri katerih se tvori film

le na osnovi izparevanja topil, se hitro suše in tudi sam potek sušenja je preprost.

Čas sušenja je odvisen predvsem od vrste topil in činiteljev, ki vplivajo na izparevanje kot so temperatura, vlažnost, gibanje zraka itd.

Mnogo bolj pa je zapleten mehanizem sušenja lakov, ki tvorijo film s pomočjo kemijskih reakcij. Tak proces sušenja je značilen za lake, ki vsebujejo sušiča olja. Sam potek sušenja še ni popolnoma jasen in obstaja več hipotez. Tudi v tem primeru vplivajo na sušenje zunanji pogoji.

Iz poteka procesov tvorbe filma ugotavljamo, da imajo po-

nature bistveno na kvaliteto lakirane površine.

Vsakomur je jasno, da vpliva na čas sušenja strujanje zraka, da ni vseeno ali sušimo predmet v mirujočem ali gibajočem zraku. Tudi vlaga, svetloba in razni drugi faktorji vplivajo na potek sušenja.

Za določanje časa in kvalitete sušenja pa obstajajo različne metode.

Najenostavnejši metodi za preizkušanje sušenja sta s prstom ali nožem. Z dotikom prsta površine filma lahko s precejšnjo točnostjo določimo stopnjo sušenja filma.

1. prašno suha površina je takrat, kadar se lepi na prst,

SUŠENJE LAKA

samezni laki različne čase sušenja.

Podatke o času sušenja nam da proizvajalec laka, vendar jih moramo prilagoditi realnim pogojem v obratu, kajti na čas sušenja in kvaliteto filma vplivajo v veliki meri poleg sestave laka tudi zunanji pogoji.

Važno nalogo ima tudi tu debelina nanosa, ki sicer mora biti v predpisanih mejah, da zaščiti predmet pred korozijo, vendar ne sme teh presežati. V takem primeru ne moremo dobiti kvalitetno in enakomerno lakiranih površin.

Samo izparevanje topil kakor tudi proces polimerizacije sta odvisna od temperature. Dokazali so namreč, da vplivajo že minimalne spremembe tempe-

vendar ne ostanejo na barvi stalni odtisi. To je zelo značilna faza v tehniki premazov; to je stanje, ko se vsi delci prahu, ki pridejo na površino, lepijo;

2. film suh ob dotiku imamo v primeru, ko se ne lepi na prst in niti se ne občuti lepljiv;

3. popolno suh pa je lak takrat, kadar razenje z nohtom ne/pušča sledov.

S pomočjo ostrega noža površino razimo in ugotavljamo pravilnost sušenja.

Obe metodi sta subjektivni in zahtevata nekaj prakse.

Če se hočemo ogniti subjektivnim napakam, uporabljamo številne instrumente, ki se med seboj bistveno ne razlikujejo in so več ali manj variante posameznih osnovnih tipov. Tu bom

naštela le nekaj teh aparatov:

1. za enostavno določanje časa sušenja nam služi aparat za merjenje trdote filma po Clemenu.

2. boljši so seveda aparati, ki nam kontinuirano registrirajo posamezne faze sušenja, npr.: aparat po gardner Dry-Groffu.

3. Acsenz in Nyveld priporočata preizkušanje sušenja v petih fazah (vezanje kisika, prašno suh film, suho ob dotiku, suh premaz, trd film);

4. postopek po Bandou — Wolffu je ena izmed metod, po kateri ugotavljamo čas sušenja s pomočjo koščka papirja ob primerni obtežitvi;

5. za počasi sušeče lake uporabljamo aparat po Husse — Keylu.

6. enostavno in hitro je določanje časa sušenja po Thywis-senu.

7. Firma Erichen izdeluje vrsto aparatov za določanje sušenja kot so: merjenje prašno sušene-ga filma po Bergnerju, aparat za merjenje stopnje sušenja tip 254, aparat po Rossmannu za preizkušanje sušenja itd.

Potek sušenja spremljajo številni procesi, ki so odvisni tako od sestave same kot od zunanjih činiteljev. Zato moramo posvetiti temu problemu posebno pozornost. Za določanje pravilno sušenih površin in časa sušenja je mnogo metod, ki se v svojem bistvu ne razlikujejo, vendar pa je kontrola zelo zahtevna ravno zaradi tolikšnega vpliva zunanjih pogojev na sušenje laka in zahteva izkušene-ga človeka.

Prijetni dnevi v Jelsi na Hvaru

O otoku Hvaru sem slišala že marsikaj, najbolj pa mi je ostalo v spominu to, da ima zelo milo podnebje. Kdor se je že peljal z ladjo mimo mesta Hvara, je prav gotovo videl v pristanišču veliko tablo z napisom: ČE DEŽUJE 1 URO, IMATE POLOVIČNI PENZION, ČE PA DEŽUJE VES DAN, IMATE BREZPLAČEN CELODNEVNI PENZION. To je vsekakor zelo vabljivo, toda tu žal le redkokdaj dežuje.

DOBER ZACETEK

Naša tovarna ima rezerviranih nekaj ležišč v Jelsi na Hvaru. Z možem sva se odločila, da bova tam preživela dopust. Nekaj dni pred odhodom sva dobila vozovnice za vlak preko Zagreba do Splita. V Splitu na

čevjem, vmes pa se kot zelene preproge raztezajo vinogradi. Najlepši se mi je zdel otok Brač. Obala Brača je polna peščenih zalivčkov, kar najbolj pripravnih za kopanje.

Jelsa je majhno pristanišče na otoku Hvaru. Preden smo

rove šume... itd.« Po 5-minutni hoji sva prišla v gozdiček, kjer se druga za drugo vrstijo hiše. Zagledala sva tudi »najino« vilo. Po belih kamnitih stopnicah sva prišla na veliko hladno verando, ki je vsa prekrita s trto. Sprejela nas je prijetna ženska in v razgovoru naju je že vodila po stopnicah navzgor. Prvo kar sem opazila, je bila čistoča in zelenje vsepovsod: na oknu snežno bele zavese, vrata obarvana v pastelnih barvah, parketna tla, veliko ogledalo, lepo postlane postelje, skozi okno pa krasen razgled na morje. No, tu pa bo prijetno, sem takoj pomislila. In nisem se motila.

INVESTICIJA ZA 60 DIN

Da pozabiva na pot in preizkusiva, kako prijetno se je ko-

no jim gleda glava iz vode. Izberete pa lahko tudi strmo skalnato obalo. Ježkov ni, voda pa topla, da se je prijetno kopati. Na plaži, na travi med borovci, je goste sence kolikor hočete. Tudi tuš imajo, kjer je voda še toplejša kot morska.

PRIJETNO PRESENEČENJE V RESTAVRACIJI

Z bloki sva opoldne šla proti restavraciji. Skozi dišeč park, ki diši po rožmarinu, sva prišla do vhoda v restavracijo. Pred nama je bil velik senčnat vrt, poln miz, pokritih z čistimi belimi prtji. Takoj je prišel natakar in lahko sva izbirala: teletnja pečena, dunajski zrezek, pečen piščanec, polnjena paprika. Porcije, ki sva jo takoj dobila so bile dovolj velike in za piko na »i« smo dobili še pečivo. Natakarkji so bili urni in prijazni. Pri večerji je bilo ravno tako: postrežba odlična, hrana pa tudi. Spet smo lahko izbirali 4 do 5 jedil. Vsak večer so bile tudi ribe in kdor jih ima rad, mora pokusiti odličnega »prženega zubatca«, ki je bil pripravljen vsak večer.

Ob osmih se vrt začne polniti, kajti prične se ples, seveda z mednarodno udeležbo. Na dovolj veliki plošči sredi vrta so se vsak večer pozno v noč vrtili pari.

DALMATINSKE SPECIALITETE

V majhni tesni uličici stoji velika tabla z napisom v srbohrvaščini, angleščini, nemščini, francoščini: »dalmatinske specialitete«. Malo hoje po tesni ulici in zagledala sva majhna vrata v kamnitem obzidju. Tam je bil majhen, romantično razsvetljen vrt. Povsod je polno oleandrov, obzidje pa prepleteno z ovijalkami. Prijetno je dišalo po čevapčičih, ražnjičih in ribah. Imeli so še rake (»jastuge«) in »pečeno jagnjetino«. Odlični prošek je le po 400 din.

Bilo je že pozno, vračala sva se ob prijetni glasbi, ki je odmevala za nama. Morje je bilo mirno in polno luči. Ribiči so odhajali na lov, domačini so posedali ob obali in »čakulali«, turisti so se zabavali, izza gora pa je vzhajal mesec in se ogledoval v morju. Vse je bilo tiho, tudi škržati, ki pojo od jutra do večera, so utihnili. Prvi dan je prijetno minil in podobno so minevali tudi vsi naslednji.

Vmes je bilo na programu še nočno kopanje. V zalivu, ki ima peščeno dno in voda ni globoka, zato tudi človeka ni strah, je to vsakdanji pojav. V tako toplih nočeh kot so na Hvaru in tako topli vodi, je nočno kopanje svojevrsten užitek.

M. I.

ju je pričakalo toplo sonce in morje. Od vsepovsod sva slišala: »Želite li sobu? Želite li nošača?« Nisva potrebovala ne enega ne drugega, saj naju je še čakala vožnja z ladjo do Jelse. Zagledala sva večjo skupino ljudi pred ladjo »Postira«, ki naju bo popeljala na Jelso. Bilo je treba veliko prerivanja in suvanja, da sva se vkrcala na ladjo, kajti vsak si je hotel poiskati najboljši sedež. Ladja je kmalu odplula.

Vezili smo se mimo otokov Čiova, Šolte, Brača in se ustavili v nekaterih pristaniščih. Vsak otok je bil po svoje zanimiv in prav tako vsako pristanišče. Otoki so porasli z grmi-

zapluli v pristan, smo na desni zagledali velik borov gozd, v katerem so postavljeni šotori najrazličnejših barv, oblik in velikosti. Ob cesti pa je stala dolga kolona avtomobilov različnih znamk. Tu je bivališče »Nomadov« z raznih dežel.

Na obali v pristanišču je bilo mnogo otočanov in turistov, ki so pričakovali ladjo. Pogledala sem na uro, bilo je 11. Vozili smo se torej 3 ure, ki so minile hitro, saj smo videli veliko zanimivega.

Vprašala sem nekega »barbo«, kje je vila Radovančič. Z živahnimi dalmatinskimi kretanjami in besedami nama je povedal, naj greva »uz rivu do bo-

pati v morju, sva šla proti kopalnišču »Mina«. Ob cesti je za mizico sedel mož in prodajal vstopnice. Ravno se je prepiral s skupino Nemcev, ki so hoteli brezplačno mimo njega. Bilo mi je nerodno, da se tako dere na turiste in dala sem 60 din za njihove tri vstopnice. Tuji so bili malo presenečeni, blagajnik pa tudi. Srce se mu je odprlo in vse do konca dopusta sva bila z možem počaščena z brezplačnim vstopom.

Pod borovim gozdičem se razprostira velik peščen zaliv, ki ima zelo nizko vodo. Posebno pripraven je za otroke in slabše plavalce, saj gredo lahko do 300 m daleč v morje in še ved-

Pokazal je na čelo mize in jo odpeljal tja. A stol je bil veliko prevelik, tako da se je izza roba mize videl samo Bibin mali nos. Vsi so se glasno zasmeli in ta smeh je bil tako radosten, da se je tudi Biba zasmejala, sama od sebe in ne zato, ker ji je bilo ukazano.

In čudno; ni se več bala. Zdaj so sedeli vsi okoli nje in videla je samo vesele, nasmejane obraze.

Vojak z zlatimi gumbi je prinesel veliko blazino, na katero je Biba sedla in je bila zdaj najvišja.

»Samo še krona ti manjka.«

In zdaj se je še manj bala. Zdelo se ji je celo, da to sploh niso prejšnji oficirji. Čisto drugačni so bili videti zdaj, brez kap, brez pasov in z belimi servietami pod brado. Zdelo se ji je, da so dobri, da jo imajo radi, saj imajo vsi take otroke, kot je ona.

»Kako se počuti naša princesa?«

Biba se je nasmehnila in željno pogledala v bokal, ki je stal tik pred njenim krožnikom. Gledala je veliko kocko ledu, kako je plavala na površju, in v ustih se ji je vedno znova nabirala slina. Neka roka je nalila vodo v kozarec. Biba je že hotela primakniti tudi svojega, a ni vedela, če sme.

Oficirji so si tlačili serviete za ovratnike, popravljali krožnike, grizli kruh, nalivali vodo in čakali.

Z druge strani sobe, točno nasproti Bibinemu prostoru so se odprla vrata in v jedilnico je stopil vojak. Nad glavo je nosil pladenj z veliko posodo, iz katere se je širil duh po juhi. Bibine roke so razburljivo trznile. Prijeten vonj jo je vso omamilo in nestrpno je držala v roki krožnik. Vojak je že razdelil juho na levi strani mize, zdaj odšel na desno stran in se približal Bibi.

Ko pa je prišel do nje, je vzel posodo s pladnja in jo postavil na mizo. Biba je začudeno gledala oficirje okoli sebe in, ker so bili vsi zaposleni sami s seboj, ni vedela, kaj bi.

vsaj malo ne zmoči ustnic. Za kratek hip je pomislila, da bi vstala, pograbila bokal in pila, pila, pa naj se zgodi karkoli.

Vrata so se odprla in v sobo je vstopil vojak.

Visoko nad glavo je nosil pladenj z enim samim krožnikom. Bil je prazen.

Biba ga je zadržanim dihom gledala in spremljala vsako njegovo kretnjo. Stopil je k mizi. Pri vsakem oficirju se je ustavil, stresel ostanke z njihovih krožnikov na prazen krožnik in odšel naprej.

Biba je zaživela.

»To je zame. Da, to je gotovo zame. Seveda, le kako sem mogla pomisliti, da bom jedla isto kot oni. To je gotovo zame.«

Vojak je šel na drugo stran mize, še tam pobral vse ostanke in se ji bližal. Biba je silno razburjena. Držala je svoj krožnik v roki, gledala je, kako se krožnik vedno bolj polni, in nabirale so se ji sline, da jo je v kotičkih ust že kar bolelo. Vojak je prišel do nje, jo pogledal, nakar je naglo dvignil pladenj visoko nad njeno glavo in vse s krožnika stresel v posodo za smeti.

»Nel« je zakričala Biba, skočila s sedeža in stegnila roko za krožnikom, ki je bil spet prazen.

Gromoglasen smeh oficirjev je pretrgal tišino. Biba je z roko zadržala krik, ki se ji je utrgal. Prestrašeno je pogledala v debele obraze s podbradki, ki so se smejali, smejali, do solz.

Gledala jih je, gledala in nenadna slabost ji je zatresla telo in jo začela premagovati. Spustila je glavo globoko nad mizo, da bi prikrila neenakomerno podrhtavanje.

Solze so ji kapljale v prazen krožnik.

Oficirji so se še kar naprej smejali.

»Čestitam. To ti je sijajno uspelo.«

»Z otroki moraš biti samo malo potrpežljiv in lahko delaš z njimi, kar hočeš,« je razlagal Vojak z zlatimi gumbi. Zado-

Miriam Steiner: VOJAK Z ZLATIMI GUMBI

16

»Kaj so name pozabili?«

Gledala je za vojakom, ki je izginil skozi vrata, pogledala še enkrat svoja dva soseda in končno se je zazrla v posodo na mizi.

»Morda pa si moram postreči sama. Seveda. Ne morem vendar pričakovati, da mi bodo še stregli.«

Seveda, sama si morem vzeti. Hitro! Vse v njej je kričalo in jo gnalo, naj si hitro naliže to dobro, toplo, dišečo juho. Ko je bila prepričana, da so vsi sklonjeni nad svoje krožnike, se je primaknila k mizi, da bi dosegla zajemalko. A ravno v trenutku, ko je že premaknila roko, je neka druga roka odnesla posodo in, ko je postavila nazaj, je bila prazna. Biba se je povlekla nazaj na stolu, sklonila glavo in v zadregi gledala v tla. Biba je žejna. Usta so se ji suho lepila. Njenega kozarca ni bilo več. Gledala je bokal vode, oficirje, kako režejo toplo, dišečo tekočino in ni mogla razumeti, zakaj njej niso dali...

»Verjetno niso imeli dovolj. Od druge jedi pa bom za gotovo dobila.«

Druga jed je bila že na mizi, a Bibin krožnik je bil še vedno prazen. Z žejnimi usti je gledala košček ledu, ki se je manjšal v prenapolnjenem bokalu. Gledala je veliko posodo s solato, postavljeno pred njenim krožnikom, da so se ji ob pogledu nanjo še bolj sušile ustnice, ko je čutila v ustih kisli okus rosnih, zelenih listov. Poslušala je, kako natakajo vodo v kozarce, kako šumi soda, opazovala je, kako režejo meso, kako trgajo z zobmi pečenko, namakajo kruh v paradižnikovo omako, kako nabadajo liste solate na vilice, kako jim po bradi teče maščoba...

Duh po sveže pečenem mesu in krompirju se je širil po prostoru in se ji lepil za ustnice. Zdelo se ji je, da so drug za drugim začeli vsi točiti vodo, piti, srkati in trkati s kozarci. Praznil so steklenico vina, šumeli s sifonom in voda v kozarcih je klokotala.

V glavi ji je strašno šumelo in po vsem telesu je čutila nekako bolečino. Najraje bi položila glavo na mizo, tako ji je postalo nenadoma slabo. Na nič, prav na nič ni mogla misliti, vedela je samo to, da je žejna, žejna in da bo padla s stola, če si

voljno si je prižgal cigareto.

»Si videl, ha, ha, ha. Še pomije bi pojedla.«

»Prav do zadnjega je upala.«

Točili so si pijačo, lupili sadje, kadili in se smejali.

»Jaz pa stavim,« je začel z mirnim glasom Vojak z zlatimi gumbi, »da še vedno upa.«

»Ah, beži no. Po vsem tem?«

»Tudi jaz pravim tako,« je pristavil stari oficir.

»Poskusimo. Pridite sem.«

Oficirji so radovedno primaknili stole in poslušali Vojaka z zlatimi gumbi.

Biba se je še vedno sklanjala nad svoj krožnik. Ni jih poslušala. V glavi ji je šumelo. Ustnice so se ji lepile, da se je kri pocedila, če jih je samo malo oddvojila. Ni se več jokala. Čakala je, da ji ukažejo, naj gre.

Oficirji so se medtem postavili okoli mize in vojak je nekaj na hitro postavil.

»Pridi, mala naša, pridi,« je zaslišala glas starega oficirja tik ob svojem ušesu.

Biba ga je pogledala, ubogljivo splezala s stola in stopila pred njega.

»Sem pridi, Biba.«

Utrujeno je stopala po mehki preprogi in se ustavila pri mizi, kjer je stalo osem parov črnih škornjev in osem nasmejanih obrazov. Gledala jih je mirno, utrujeno, pripravljena, da uboga vsak ukaz.

»Poglej, Biba,« je začel razlagati stari oficir in se sklanjal k njej, da bi ga bolje slišala.

»Tu na mizi so vse tiste jedi, ki smo jih danes imeli za kosilo. Na vsakem krožniku je nekaj drugega. Od vsega, kar vidiš tu pred seboj, si lahko izbereš eno samo stvar.«

Biba je počakala, da je povedal vse do konca, in še dolgo je gledala v njegov debeli obraz. Zdelo se ji je, da še vedno govori:

»Jaz imam punčko, ki ji je prav tako ime Biba.«

Vojak z zlatimi gumbi je postal že malo nestrpen, zato je pristopil.

Novosti v naši KNJIŽNICI

DIN Taschenbuch 18. Teil: Materialprüfnormen für Kautschuk und Gummi. Berlin (itd) 1961.

GILDE W.: Das schweissen der Nichtfeisenmetalle. Band I. Berlin 1961.

STATISTIČKI bilten: Odmalarišta 1964. Beograd 1965.

STATISTIČKI bilten: Privredne organizacije društvenog sektora za 1963. g. na osnovu KGI. Pregled za SFRJ. Beograd 1965.

STATISTIČKI bilten: Rezultati popisa poljoprivrede 1960. Prema programu svetskog popisa. Beograd 1965.

STATISTIČKI bilten: Anketa o seljačkim gazdinstvima u 1963. g. Beograd 1965.

STATISTIČKI bilten: Industrija 1964. Beograd 1965.

LONČAR I.: Priprema napojne vode za sisteme centralnog grijanja grada. Zagreb 1964.

KONJEV V.: Razvodne mreže gradskih toplana i snabdevanje potrošnom toplom vodom. Beograd 1964.

SRAM A.: Ekonomska analiza transporta toplinske energije iz lokalnih toplana do potrošača. Beograd 1964.

TODOROVIĆ B.: Osnovni spoljni parametri za projektovanje postrojenja grejanja. Beograd 1964.

GREGORKA D.: Automatska regulacija centralnog grejanja. Beograd 1964.

PRELOG V.: Raziskava jugoslovenskega tržišča z ozirom na perspektive s centralno kurjavo. Celje. 1965.

AFRIČKO tržište, izvoz i investicioni radovi SFRJ u zemljama Afrike. Beograd 1965.

STUDIJA o problemima i organizaciji naučnoistraživačkog rada za potrebe hemijske industrije. Beograd 1964. (3 knjige). ja i poslovanje trgovinskih preduzeća. Zagreb 1965.

DRENJANIN M.: Sistem raspodele dohotka. Zagreb 1965.

POROČILO o delu za leto 1964. Ljubljana 1965.

PRIPREMA rada Sveska II. Zagreb 1964.

PLANIRANJE naloga i terminiranje u industriji. Zagreb 1964.

TEHNIČKA statistika u pripremi rada. Dio I. Zagreb 1964.

OSNOVNI pokazatelj i ekonomske efektivnosti i baza za njihovo upoređivanje. Zagreb 1964.

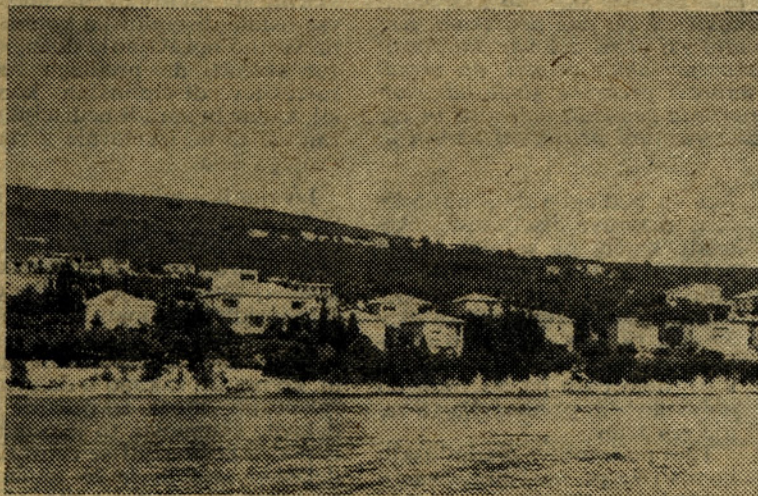
EKONOMSKA efikasnost kapitalnih ulaganja u socialističkoj privredi. Beograd 1964.

BODITE PREVIDNI

PAŽITE NA SVOJE ROKE

V zadnjih dveh mesecih si je večidel iz neprevidnosti laže poškodovalo roke 36 delavcev. Teh poškodb, ki vsekakor niso brezpomembne, bi bilo znatno manj, če bi

bili bolj pazljivi pri delu. So sicer tudi drugi vzroki nastalih poškodb, toda teh je mnogo manj. Poškodbe na rokah so utrpeli: Cvetka Stropnik, Bogomil Dobravec, Srečko Jerovšek, Terezija Rednak, Rudi Kolenc,

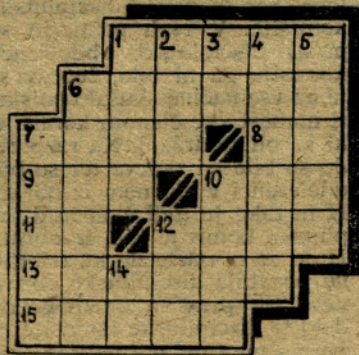
Na sliki je panorama Crikvenice. Naprošamo sodelavce, ki so v domu preživel svoj letni dopust, da nam opišejo svoja doživetja.

Iz seje odbora za varstvo pri delu

Odbor za varstvo pri delu je na zadnji seji obravnaval stanje v topilnici emajlov in ugotovil, da so razmere v tem obratu glede higienskotehnične in zdravstvene varnosti dokaj kritične. Zaradi tega je treba nemudoma odpraviti nekatere nepravilnosti. Tako naj bi material dostavljali v topilnico samo v celih vrečah. Poškodovane vreče je potrebno izprazniti že v vagonu in vsebino dati v dobre vreče ali posode. V topilnico je prinesli le toliko materiala, kolikor ga dnevno potrebujejo, vreče pa naj bodo zložene ob steni, da niso na prepihu in se ne dviguje prah. Če je stena prekratka, jo je potrebno podaljšati. Na transportni poti ne sme stati noben material. Izpraznjevanje vreč v topilnici mora biti prepovedano, prazne vreče pa morajo biti shranjene v zabojih. Ko vreče prekladajo in prevažajo, morajo z njimi ravnati pozorno, da ne nastaja prah. Tudi tla v topilnici morajo biti redno čiščena.

Ti ukrepi so samo začasni, kajti s tem problem topilnice še zdaleč ni rešen.

KRIŽANKA

- Slavi -

VODORAVNO: 1. tuje žensko ime; 6. prebivalec Kroke; 7. mejno gorstvo med Evropo in Azijo; 8. medmet smeha; 9. eden od ustanoviteljev Rima; 10. mlečni izdelek; 11. arabski žrbec; 12. prečni tram v kozolcu; 13. zli duh (množina); 15. indigo, modrilo, plavilo;

NAVPIČNO: 1. ime sovjetskega skladatelja Hačaturjana; 2. zadetek v nogometu; 3. kratica za Avtonomno pokrajino; 4. otočje in otok v Tihem oceanu; 5. dolgorepa papiga; 6. bebec, norec; 7. pisarne, biroji; 10. Tovarna prehranbenih izdelkov v Hočah pri Mariboru; 12. primitivno strelno orožje; 14. začetnici priimka in imena znanega beogradskega igralca, ki zelo pogosto nastopa v TV oddajah, posebno v oddaji »Na črko, na črko«.

- Slavi -

Ivan Kugler, Karl Leskovšek, Stane Pilih, Marija Golavšek, Martin Kražnik, Milan Sitar, Silvo Korošec, Franc Knez, Ivan Videnšek, Janko Jelen, Jožica Lužar, Ivan Blažič, Milan Novak, Albin Nikola, Karel Mirnik, Vili Stefančič, Franc Pivec, Franc Ivanek, Jože Razdevšek, Rudolf Pukl, Peter Majer, Rudolf Knez, Marija Zalogar, Martin Srovin, Ivan Lipovšek, Aleksander Karner, Anton Skok, Ivo Brenčič, Ivan Jager, Alojz Krameršek, Engelbert Hudournik, Jože Rebernik, Marija Tilinger in Franc Romih.

TUDI NA NOGE JE TREBA PAZITI

V istem obdobju je bilo 22 primerov lažjih poškodb nog. Z večjo pazljivostjo in boljšo organizacijo dela bi bilo lahko tudi teh poškodb manj. Poškodbe na nogah so utrpeli: Franc Kovač, Franc Vnučec, Ivan Kolar, Jože Dolar, Silva Jurjevič, Ivan Jurjevič, Stefka Turnšek, Ciril Pušnik, Milka Kučera, Trček Franc, Rudolf Zibret, Marko Čretnik, Stanko Gajšek, Gerald Premšak, Rudolf Vengust, Jakob Toplak, Vili Janežič, Jože Lavrinc, Jožica Bukovski, Stanislav Vanovšek, Jožefa Škrubej, Rudi Vodišek in Adolf Cirkulan.

Lažje poškodbe po ostalih delih telesa so utrpeli: Ivan Čuden, ki se je opeknel po obrazu; Stefan Marcius, ki si je poškodoval hrbet; Ivan Kajba, ki si je poškodoval oko, Pavel Centrih, ki se je polil s kislino; Srečko Pukl, ki si je poškodoval oko; Milan Tanšek, ki si je poškodoval obraz; Stefan Hribernik, ki si je poškodoval oko; Branko Boršič, ki si je poškodoval ramo; Engelbert Hudournik, ki si je poškodoval oko.

Emajlice

Casnik izhaja v okviru enote informacije vsako drugo sredo v nakladi 3.700 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: ing. Danilo Fajs, Ivo Gostecnik, Tone Ivanič, Emil Jejčič, Metka Božič, Vlado Smeh in dr. Franc Zupančič. Glavni in odgovorni urednik Vlado Smeh. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 39-21, interna 207. Tisk in klišeeji ČP »Celjski tisk« Celje

NEDISCIPLINA DISCIPLINSKIH KOMISIJ

Izvrševanje pravic in dolžnosti vseh članov delovne skupnosti podjetja je pogoj za uspešno poslovanje in napredek podjetja. Delovne in druge dolžnosti mora vsak član delovne skupnosti izpolnjevati zavestno in s čutom odgovornosti, ne pa pod pritiskom. Ker pa te zavesti in odgovornosti nimajo vsi člani delovne skupnosti v enaki meri, razen tega se vsakomur lahko pripeti, da zaradi splošnih človeških slabosti tudi napravi prekrške glede odgovornosti, je potrebno, da se neizpolnjevanja delovnih dolžnosti in vse tožadnje kršitve preganjajo tudi z različnimi prisilnimi ukrepi in kaznimi.

Po zakonitih predpisih je izrekanje vsakršnih prisilnih ukrepov odnosno kazni zaradi vzdrževanja delovne discipline prepuščeno delovni skupnosti kot celoti odnosno kolektivnim organom, ki si jih izvoli delovna skupnost. Nobena odgovorna oseba ali vodilni delavec v podjetju ne more izrekaty kakršnih koli prisilnih ukrepov oziroma kazni v svrhu vzdrževanja delovne discipline. Skladno s temi zakonitimi določili imamo izvoljene disciplinske komisije, ki so jih izvolili samoupravni organi v podjetju. Ni potrebno posebej poudarjati pomena teh disciplinskih komisij glede njihovih nalog. Vsi člani disciplinskih komisij se morajo tedaj zavedati odgovornosti, katere jim je naložila delovna skupnost oziroma samoupravni organi. Da je delo teh komisij lahko uspešno in učinkovito, je pogoj, da komisije delajo redno, pravilno, s čutom polne odgovornosti, skratka, da so same disciplinirane. Žal ne moremo te ocene dati vsem našim disciplinskim komisijam. Posamezni člani in večini celotne komisije se ne zavedajo te odgovornosti, se izmikajo delu in podobno. Vso administrativno delo za te komisije pripravlja pravna služba, katere sledi komisije, razpošilja vabila, pripravlja gradivo za posamezna zasedanja itd. Pri tem se je že v prejšnjih letih dogajalo, da so se stalno pojavljale težave v delu disciplinskih komisij, ker posamezni člani niso prihajali na zasedanja komisij, se niso pravočasno opravičili, da bi bila možna pravočasna zamenjava, izmikali se na razne načine delu v komisijah, zamujali zasedanja in podobno. Tako so nastale znatne zamude pri delu komisij, zavlačevanje posameznih zadev, ki se niso mogle pravočasno, hitro in učinkovito rešiti. Na drugi strani so zaradi tega disciplinski obdolženci več kot je bilo potrebno izostajali z dela. Tudi ni bilo disciplinskim obdolžencem vseeno, če so morali zaradi nediscipliniranosti disciplinskih komisij prihajati

na podlagi vabila na določene razprave disciplinskih komisij, katere pa se niso mogle vršiti in so tako izgubili po potrebnem svoj prosti čas. Dostikrat posamezniki zaradi družinskih razmer in drugih opravičenih okolnosti težko pridejo v prostem času na disciplinsko obravnavo in predstavlja to zanje res žrtev.

Tudi po izvolitvi disciplinskih komisij že po novi organizaciji v letošnjem letu so se pojavile iste težave. Tako je posebno očiten primer pri centralni disciplinski komisiji, ko je v mesecu juniju bila trikrat določena disciplinska obravnavo, ki se pa ni mogla opraviti zaradi tega, ker ni prišla disciplinska komisija. V vseh primerih so prišli disciplinski obdolženci, komisije pa ni bilo, čeprav se je na vse načine skušalo poiskati namestnike članom komisije, ki so bili zadržani. Na razporedu so bile tri zadeve ter so bili udeleženci v glavnem iz obrata II in tako je tudi članica disciplinske komisije bila iz obrata II, ki se ni udeležila na trikratna povabila disciplinske obravnave ter prav ta onemogočila delo te disciplinske komisije. V zvezi s temi pojavi je strokovna

služba opozorila centralni delavski svet, ki je na zadnji seji sklenil, da opozori centralno in vse ostale disciplinske komisije na vestno opravljanje dolžnosti ter sklenil, da predlaga tudi razrešitev disciplinskih komisij, kadar bi zaradi nediscipliniranosti te ne izvrševale v redu svojega dela.

Izvajanje vsakršnih disciplinskih ukrepov je neučinkovito, če se ne izvrše takoj. Zaradi nediscipliniranosti disciplinskih komisij se zavlačuje izvedba disciplinskih postopkov ter se s tem izgubi tudi na pomenu in učinkovitosti disciplinskih kazni. Po novem zakonu o delovnih razmerjih, mora izključitev iz delovne skupnosti, to je odpust iz podjetja potrditi še centralni delavski svet in je še tembolj potrebno, da najtežje disciplinske kršitve, zaradi katerih pride lahko do izključitve, takoj obravnavajo in rešijo disciplinske komisije. Če nastopi zavlačevanje že pri delu teh, potem se vsa zadeva še zaradi odločanja na centralnem delavskem svetu zavleče. Kakor moramo zahtevati od vsakega člana delovne skupnosti, da ima zavest in občutek odgovornosti, tako tistih, ki jim je delovna skupnost poverila opravljanje raznih nalog v samoupravnih organih. To velja še prav posebno za disciplinske komisije. Disciplinske komisije morajo biti same disciplinirane, šele na to lahko izvajajo uspešno in pravilno naloge v disciplinskem postopku.

dr. Z. F.

Potovali bodo

Na seji, dne 25. avgusta 1965 je upravni odbor podjetja odobril več službenih potovanj v inozemstvo.

Vodja službe tehnične kontrole, tovariš Branko Karner, dipl. ing., bo od 6. do 9. septembra prisostvoval IX. kongresu evropskega združenja kontrole kvalitete v Rotterdamu. Na kongresu bo več koristnih predavanj s področja kontrole kvalitete, poleg tega pa si bodo udeleženci ogledali nekatera podjetja, kjer je uvedena sodobna metoda kontrole kvalitete.

Varilni tehnik, tovariš Alojz Drogenik bo od 28. septembra do 1. oktobra prisostvoval velikemu varilno-tehničnemu zborovanju v Essen. Na zborovanju bo več koristnih predavanj s področja varjenja in lepljenja plastičnih mas.

Na priporočilo društva izumiteljev in avtorjev tehniških izboljšav pa bodo potovali na Dunaj, na velesojem društva avstrijskih izumiteljev tovariši: Alojz Agrež, vodja prototipne delavnice; Danijel Mauer, VK orodjar; Marjan Petelinšek, konstruktor in Stanko Cocej, referent za racionalizacije.

M. B.

PREDSEDNIKI DELAVSKIH SVETOV EKONOMSKIH ENOT

Takoj po volitvah, ki so bile dne 26. junija 1965, so se sestali novo izvoljeni delavski sveti ekonomskih enot ter izvolili predsednike in njihove namestnike.

Delavski svet ekonomske enote emajlirnica je na svoji prvi seji izvolil za predsednika tovariša Franca MEDVEDA, ki je bil lani član upravnega odbora, za njegovega namestnika pa tovariša Edvarda UMEKA.

Na tej seji so izvolili tudi članke komisije za sklepanje in opovedovanje delovnih razmerij in druge komisije, ki jih je imenoval delavski svet kot svoje pomožne organe.

Delavski svet ekonomske enote predelovalnice kovin je na svoji prvi seji izvolil za pred-

sednika tovariša Karla POKELSKA, ki je bil lansko leto član upravnega odbora, za njegovega namestnika pa tovariša Vikija PAVSNERJA. Na tej seji so bile izvoljene še nekatere komisije.

V ekonomski enoti pocinkovalnica je bil izvoljen za predsednika delavskega sveta te ekonomske enote tovariš Franc KOTNIK, za njegovega namestnika pa tovariš Vlado GLUVIČ.

Delavski svet ekonomske enote delavnice radiatorjev je izvolil za predsednika ponovno tovariša Franca VODEBA, za njegovega namestnika pa tovariša Mirka KONJEDICA.

Na prvi seji delavskega sveta ekonomske enote delavnice kot-

lov je bil izvoljen za predsednika tovariš Anton REMUS, za njegovega namestnika pa tovariš Boris JANDRIČ.

Delavski svet ekonomske enote pripravljalne službe je izvolil za predsednika tovariša Silva KOŠIRJA, za njegovega namestnika pa tovariša Jožeta STOJSA.

Za predsednika delavskega sveta ekonomske enote vzdrževanje je bil izvoljen tovariš Ivan ŠROT, za njegovega namestnika pa tovariš Jože KORENT.

Delavske svete ekonomskih enot čakajo v decentraliziranem sistemu upravljanja odgovorne naloge in prepričani smo, da jih bodo — tako kot doslej — tudi v prihodnje izvrševali.